

Project Group

“Restatement of European Insurance Contract Law”

Established by:

Prof. Dr. *Fritz Reichert-Facilides* (†), LL.M., Innsbruck

Chairman:

Prof. Dr. *Helmut Heiss*, LL.M., Zurich

www.restatement.info

Serbian

Private translation

by

Mira Todorovic-Symeonides

Status: 1 November 2015

**PRINCIPI EVROPSKOG UGOVORNOG
PRAVA OSIGURANJA
(PEUPO)**

Prvi Deo

Zajedničke odredbe za sve ugovore regulisane Principima Evropskog Ugovornog Prava Osiguranja (PEUPO)

Prvo Poglavlje

Uvodne Odredbe

Odeljak jedan

Primena PEUPO-a

Član 1:101 Okvir primene

Član 1:102 Dispozitivna primena

Član 1:103 Obavezni karakter

Član 1:104 Tumačenje

Član 1:105 Nacionalno pravo i opšti principi

Odeljak dva

Opšta pravila

Član 1:201 Ugovor o osiguranju

Član 1:202 Ostale definicije

Član 1:203 Jezik i tumačenje dokumenata

Član 1:204 Prijem dokumenata: dokaz

Član 1:205 Forma obaveštenja

Član 1:206 Pretpostavka saznanja

Član 1:207 Zabrana diskriminacije

Član 1:208 Genetski testovi

Odeljak tri

Primena

Član 1:301 Zahtevi da se zabrani nastanak ili naloži prestanak povrede prava

Član 1:302 Vansudski način rešavanja pritužbi i obeštećenja

Drugo Poglavlje

Početna Faza I Trajanje Ugovora O Osiguranju

Odeljak jedan

Predugovorne obaveze podnosioca predloga da pruži informaciju

Član 2:101 Dužnost prijavljivanja

Član 2:102 Povreda obaveze davanja informacije

Član 2:103 Izuzeci

Član 2:104 Prevarna povreda ugovora

Član 2:105 Dodatne informacije

Član 2:106 Genetske informacije

Odeljak dva

Predugovorne obaveze osiguravača

Član 2:201 Predaja predugovorne dokumentacije

Član 2:202 Dužnost na upozoravanje o nedoslednostima u pokriću

Član 2:203 Obaveza upozoravanja na početak dejstva pokrića

Odeljak tri

Zaključenje ugovora

Član 2:301 Zaključenje ugovora

Član 2:302 Povlačenje predloga za zaključenje ugovora o osiguranju

Član 2:303 Pravo na odustanak od ugovora

Član 2:304 Nepravične ugovorne odredbe

Odeljak četiri

Retroaktivno i privremeno pokriće

Član 2:401 Retroaktivno pokriće

Član 2:402 Privremeno pokriće

Član 2:403 Trajanje privremenog pokrića

Odeljak pet

Polisa osiguranja

Član 2:501 Sadržaj

Član 2:502 Dejstva polise

Odeljak šest

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 2:601 Trajanje ugovora o osiguranju

Član 2:602 Produženje

Član 2:603 Izmene uslova

Član 2:604 Prestanak ugovora nakon nastupanja osiguranog slučaja

Odeljak sedam

Obaveze osiguravača da pruži informacije nakon zaključenja ugovora

Član 2:701 Obaveza pružanja opštih informacija

Član 2:702 Dodatne informacije po zahtevu

Treće Poglavlje

Posrednici U Osiguranja

Član 3:101 Ovlašćenja zastupnika u osiguranju

Član 3:102 Zastupnik osiguravača koji tvrdi da je nezavistan

Četvrto Poglavlje

Osigurani Rizik

Odeljak jedan

Mere predostrožnosti

Član 4:101 Mere predostrožnosti: značenje

Član 4:102 Pravo osiguravača na raskid ugovora

Član 4:103 Oslobođenje osiguravača od odgovornosti

Odeljak dva

Povećanje rizika

Član 4:201 Klauzule koje se odnose na povećanje rizika

Član 4:202 Dužnost obaveštavanja o povećanju rizika

Član 4:203 Raskid ugovora i oslobođenje osiguravača od odgovornosti

Odeljak tri

Smanjenje rizika

Član 4:301 Posledice smanjenja rizika

Peto Poglavlje

Premija Osiguranja

Član 5:101 Prva rata premije ili jednokratna premija

Član 5:102 Naknadna uplata premije

Član 5:103 Prestanak ugovora

Član 5:104 Deljivost premije

Član 5:105 Pravo na plaćanje premije

Šesto Poglavlje

Osigurani Slučaj

Član 6:101 Obaveštenje o nastupanju osiguranog slučaja

Član 6:102 Saradnja povodom zahteva za naknadu iz osiguranja

Član 6:103 Priznavanje zahteva za naknadu iz osiguranja

Član 6: 104 Vreme ispunjenja

Član 6: 105 Docnja u plaćanju

Sedmo Poglavlje

Zastarelost

Član 7:101 Zahtev za plaćanje premije

Član 7:102 Zahtev za isplatu koristi iz osiguranja

Član 7:103 Ostala pitanja u vezi sa zastarelošću

Drugi Deo

Opšte Odredbe O Osiguranju Od Štete

Osmo Poglavlje

Osigurana Svota I Osigurana Vrednost

Član 8:101 Maksimalan iznos za isplatu

Član 8:102 Podosiguranje

Član 8:103 Prilagođavanje uslova u slučaju nadosiguranja

Član 8:104 Višestruko osiguranje

Deveto Poglavlje

Pravo Na Obeštećenje

Član 9:101 Izazivanje osiguranog slučaja

Član 9:102 Troškovi umanjenja štetnih posledica

Deseto Poglavlje

Pravo Subrogacije

Član 10:101 Subrogacija

Jedanaesto Poglavlje

Osiguranici Koji Nisu Ugovarači Osiguranja

Član 11:101 Prava osiguranika

Član 11:102 Saznanje osiguranika

Član 11:103 Povreda obaveza od strane jednog osiguranika

Dvanaesto Poglavlje

Osigurani Rizik

Član 12:101 Nepostojanje osiguranog rizika

Član 12:102 Prenos osigurane imovine

Treći Deo

Opšte Odredbe O Osiguranju Na Utvrđene Iznose

Trinaesto Poglavlje

Dopustivost

Član 13:101 Osiguranje na utvrđene iznose

Četvrti Deo

Osiguranje Od Odgovornosti

Četrnaesto Poglavlje

Opšte Osiguranje Od Odgovornosti

Član 14:101 Troškovi odbrane

Član 14:102 Zaštita oštećenog lica

Član 14:103 Prouzrokovanje štete

Član 14:104 Priznanje odgovornosti

Član 14:105 Ustupanje

Član 14:106 Bonusi za nepostojanje zahteva / Bonus-Malus-Sistemi

Član 14:107 Osigurani slučaj

Član 14: 108 Zahtevi koji premašuju osiguranu svotu

Petnaesto Poglavlje

Direktni Zahtevi I Tužbe

Član 15:101 Direktni zahtevi i prigovori osiguravača

Član 15: 102 Obaveza obaveštavanja

Član 15: 103 Oslobodenje od odgovornosti

Član 15:104 Zastarelost

Šesnaesto Poglavlje

Obavezno Osiguranje

Član 16:101 Oblast primene

Peti Deo

Životno Osiguranje

Sedamnaesto Poglavlje

Posebne Odredbe O Životnom Osiguranju

Odeljak jedan

Treća lica

Član 17:101 Osiguranje života trećeg lica

Član 17:102 Korisnik prava iz osiguranja

Član 17:103 Korisnik otkupne vrednosti polise

Član 17:104 Ustupanje ugovora ili prava i uspostavljanje tereta

Član 17: 105 Odricanje od nasljedstva

Odeljak dva

Predugovorna faza i trajanje ugovora

Član 17:201 Predugovorna obaveza podnosioca predloga da pruži obaveštenje

Član 17:202 Predugovorna obaveza osiguravača da pruži obaveštenje

Član 17:203 Period važenja prava na odustanak od ugovora

Član 17:204 Pravo ugovarača osiguranja na raskid ugovora

Član 17:205 Pravo osiguravača na raskid ugovora

Odeljak tri

Promene za vreme trajanja ugovora

Član 17:301 Osiguravačeva obaveza da pruža informacije posle zaključenja ugovora

Član 17:302 Povećanje rizika

Član 17:303 Prilagođavanje visine premija i koristi iz osiguranja

Član 17:304 Izmene uslova

Odeljak četiri

Odnos prema nacionalnim pravima

Član 17:401 Penzioni planovi

Član 17:402 Poreski tretman i državne subvencije

Odeljak pet

Osigurani slučaj

Član 17:501 Osiguravačeva dužnost istrage i obaveštavana

Član 17:502 Samoubistvo

Član 17:503 Namerno lišenje života osiguranog lica

Odeljak šest

Konverzija i otkup

Član 17:601 Konverzija ugovora

Član 17:602 Otkup ugovora

Član 17:603 Konverzionna vrednost; Otkupna vrednost

Šesti Deo

Kolektivno Osiguranje

Osamnaesto Poglavlje

Posebne Odredbe Za Kolektivno Tivno Osiguranje

Odeljak jedan

Uopšteno o kolektivnom osiguranju

Član 18:101 Primena

Član 18:102 Opšta obaveza organizatora grupe da pruži zaštitu

Odeljak dva

Dopunska kolektivna osiguranja

Član 18:201 Primena PEUPO-a

Član 18:202 Obaveza informisanja

Član 18:203 Raskid od strane osiguravača

Član 18:204 Pravo na nastavak pokrića – kolektivna životna osiguranja

Odeljak tri

Izborna kolektivna osiguranja

Član 18:301 Izborna kolektivna osiguranja: uopšteno

Član 18:302 Izmene uslova

Član 18:303 Produženje pokrića

Prvi Deo

Zajedničke odredbe za sve ugovore regulisane Principima Evropskog Ugovornog Prava Osiguranja (PEUPO)

Prvo Poglavlje

Uvodne Odredbe

Odeljak jedan

Primena PEUPO-a

Član 1:101 Okvir primene

- (1) PEUPO će se primenjivati na privatno osiguranje, uključujući i uzajamno osiguranje.
- (2) PEUPO se neće primenjivati na reosiguranje.

Član 1:102 Dispozitivna primena

Osim u slučaju ograničenja izbora prava u skladu sa međunarodnim privatnim pravom, PEUPO će se primenjivati kada se strane sporazumeju da se primenjuje na njihov ugovor. Osim u slučaju drugačijeg regulisanja u članu 1:103, PEUPO će se primenjivati u celini i neće biti dozvoljeno isključenje pojedinih odredbi.

Član 1:103 Obavezni karakter

- (1) Članovi 1:102 druga rečenica, 2:104, 2:304, 13:101, 17:101 i 17:503 su obavezni. Ostali članovi su obavezni u meri u kojoj se odnose na sankcije za prevarno ponašanje.
- (2) Ugovorom se mogu derogirati sve ostale odredbe ukoliko takva odstupanja ne idu na štetu ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja.
- (3) Derogacija odredbi predviđena stavom 2 je dozvoljena u korist bilo koje ugovorne strane u ugovorima koji pokrivaju velike rizike u smislu člana 13 stava 27 Direktive 2009/138/EC. U kolektivnim osiguranjima derogacija se može ugovoriti na štetu osiguranog lica pojedinca koje ispunjava uslove navedene u članu 13 stav 27 pod b) ili c) Direktive 2009/138/EC, kada je to primenjivo.

Član 1:104 Tumačenje

Prilikom tumačenja PEUPO-a, primenjivaće se pravila jezičkog, sistematskog, teleološkog i komparativnog tumačenja. Posebno treba imati u vidu potrebu za promovisanjem savesnog i poštenog postupanja u oblasti osiguranja, izvesnosti u ugovornim odnosima, jednoobraznosti primene i adekvatne zaštite osiguranika.

Član 1:105 Nacionalno pravo i opšti principi

(1) Nije dozvoljeno upućivanje na primenu nacionalnih prava, bilo u cilju ograničavanja ili dopune odredbi PEUPO-a. Ova zabrana se ne primenjuje na obavezne nacionalne propise koji su posebno doneti za grane osiguranja koje nisu obuhvaćene posebnim odredbama PEUPO-a.

(2) Pitanja koja proisteknu iz ugovora o osiguranju, koja nisu naročito regulisana PEUPO-om, uređiće se u skladu sa Principima evropskog ugovornog prava (PEUP), a u odsustvu odgovarajućih odredbi u tom propisu, ta pitanja će se rešavati u skladu sa opštim principima koji su zajednički za prava Država Članica EU.

Odeljak dva

Opšta pravila

Član 1:201 Ugovor o osiguranju

(1) „Ugovor o osiguranju“ je ugovor u kome se jedna strana, osiguravač, obavezuje da drugoj strani, osiguraniku, pruži pokriće određenog rizika, a zauzvrat primi premiju;

(2) „Osigurani slučaj“ predstavlja materijalizaciju rizika određenog u ugovoru o osiguranju;

(3) „Osiguranje od štete“ predstavlja osiguranje kod koga je osiguravač obavezan da naknadi štetu nastalu nastupanjem osiguranog slučaja;

(4) „Osiguranje na nepromenljive iznose“ je takvo osiguranje kod koga je osiguravač obavezan da isplati određeni iznos novca u slučaju nastupanja osiguranog slučaja.

(5) „Osiguranje od odgovornosti“ je osiguranje kod koga rizik predstavlja izloženost osiguranika pravnoj odgovornosti prema oštećenom;

(6) „Životno osiguranje“ je osiguranje kod koga obaveza osiguravača i plaćanje premije zavisi od osiguranog slučaja koji je isključivo vezan za smrt ili za slučaj doživljenja osiguranog lica.

(7) „Ugovori o kolektivnom osiguranju“ su ugovori između osiguravača i organizatora grupe u korist članova grupe koji su u zajedničkoj vezi sa organizatorom grupe. Ugovor o kolektivnom osiguranju takođe može da pokriva porodice članova grupe.

(8) „Dopunsko kolektivno osiguranje“ je takvo kolektivno osiguranje kod koga su članovi grupe automatski osigurani po osnovu samog članstva u grupi i bez mogućnosti da osiguranje odbiju.

(9) „Izborno kolektivno osiguranje“ je takvo kolektivno osiguranje po kome članovi grupe postaju osigurani po osnovu individualnog predloga za zaključenje ugovora ili zato što takvo osiguranje nisu odbili.

Član 1:202 Ostale definicije

(1) „Osiguranik“ je lice čiji se interes štiti kod osiguranja od štete.

(2) „Korisnik osiguranja“ je lice u čiju korist se isplaćuje osigurana svota kod osiguranja na utvrđene iznose.

(3) „Osigurano lice“ je lice na čiji se život, zdravlje, integritet ili status odnosi osiguranje;

(4) „Oštećeno lice“, kod osiguranja od odgovornosti, je lice za čiju je smrt, povredu ili štetu odgovoran osiguranik;

(5) „Zastupnik osiguranja“ je posrednik u osiguranju zaposlen kod osiguravača u cilju marketinga, prodaje i nadgledanja izvršenja ugovora o osiguranju;

(6) „Premija“ predstavlja uplatu koju osiguravaču duguje ugovarač osiguranja u zamenu za pružanje pokrića.

(7) „Ugovorni period“ je vremenski period trajanja ugovorne obaveze koji počinje danom zaključenja ugovora a završava se protekom ugovorenog perioda trajanja;

(8) „Trajanje osiguranja“ je vremenski period za koji se duguje premija u skladu sa dogovorom strana;

(9) „Trajanje odgovornosti“ predstavlja period trajanja pokrića.

(10) „Obavezno osiguranje“ je osiguranje koje je zaključeno zbog postojanja obaveze, predviđene zakonom ili propisom, da se takvo osiguranje zaključi.

Član 1:203 Jezik i tumačenje dokumenata

(1) Sva dokumenta koja predaje osiguravač će biti sačinjena na jednostavan i razumljiv način i na jeziku na kojem je ugovor zaključen.

(2) U slučaju sumnje u pogledu jezičkog značenja bilo kog dokumenta ili informacije koju daje osiguravač, prevagu će imati tumačenje koje je najpovoljnije za osiguranika, osigurano lice, ili ugovarača osiguranja.

Član 1:204 Prijem dokumenata: dokaz

Teret dokazivanja da je osiguranik primio dokumenta koja treba da obezbedi osiguravač je na osiguravaču.

Član 1:205 Forma obaveštenja

Osim u slučaju kada to drugačije uređuju posebna pravila sadržana u PEUPO-u, obaveštenje u vezi sa ugovorom o osiguranju koje dostavlja podnosilac predloga za zaključenje osiguranja, ugovarač osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja, ne mora biti dato u određenoj formi.

Član 1:206 Pretpostavka saznanja

Ako je ugovarač osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja ovlastio neko lice da preduzme bitne radnje u cilju zaključenja ili ispunjenja ugovora, smatraće se da odgovarajuća znanja koja to lice ima, ili bi moralo da ima tokom ispunjenja svojih obaveza, ima i ugovarač osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja, u zavisnosti od slučaja.

Član 1:207 Zabrana diskriminacije

(1) Pol, trudnoća, materinstvo, nacionalnost i rasno ili etničko poreklo neće biti činioci koji bi doveli do razlika u individualnim premijama i koristima iz osiguranja.

(2) Odredbe suprotne stavu 1, uključujući i one koje se odnose na premiju, neće biti obavezujuće za ugovarača osiguranja kao ni za osiguranika. Osim u slučaju iz stava 3, ugovor će nastaviti da obavezuje strane na osnovu odredbi o zabrani diskriminacije.

(3) U slučaju povrede stava 1, ugovarač osiguranja će biti ovlašćen da raskine ugovor. Obaveštenje o raskidu će biti predato osiguravaču u pismenoj formi, u roku od dva meseca od dana kada ugovarač osiguranja sazna za povredu.

Član 1:208 Genetski testovi

(1) Osiguravač neće tražiti od podnosioca predloga za zaključenje osiguranja, ugovarača osiguranja ili osiguranog lica da se podvrgne genetskom testiranju ili da rezultate takvog testa otkrije, niti će takvu informaciju osiguravač upotrebiti za procenu stepena rizika.

(2) Stav 1 se neće primenjivati na osiguranja lica kada je osigurano lice starije od 18 godina i kada osigurana svota za takvo lice iznosi više od EUR 300.000,00 ili kada novčani iznos koji se isplaćuje po polisi prelazi iznos od EUR 30.000,00 godišnje.

Odeljak tri

Primena

Član 1:301 Zahtevi da se zabrani nastanak ili naloži prestanak povrede prava

(1) Kvalifikovano lice, definisano u stavu 2, je ovlašćeno da se obrati nadležnom nacionalnom sudu ili organu i traži odluku kojom se zabranjuje ili nalaže prestanak povreda PEUPO-a, ukoliko se primenjuju u skladu sa članom 1:102.

(2) Kvalifikovano lice je svako telo ili organizacija sa liste koju je sačinila Evropska komisija u skladu sa članom 4 Direktive 2009/22/EC Evropskog parlamenta i Saveta od 23. aprila 2009. godine o povredama zaštite interesa potrošača, sa izmenama.

Član 1:302 Vansudski način rešavanja pritužbi i obeštećenja

Primena PEUPO-a ne isključuje mogućnost vansudskog načina rešavanja pritužbi i obeštećenja koji su inače dostupni ugovaraču osiguranja, osiguraniku ili korisniku osiguranja.

Drugo Poglavlje

Početna Faza I Trajanje Ugovora O Osiguranju

Odeljak jedan

Predugovorne obaveze podnosioca predloga da pruži informaciju

Član 2:101 Dužnost prijavljivanja

(1) Prilikom zaključenja ugovora, podnosilac predloga za zaključenje osiguranja će obavestiti osiguravača o okolnostima koje su mu poznate, ili bi morale da mu budu poznate, a koje su predmet jasno i precizno formulisanih pitanja koja mu postavi osiguravač.

(2) Okolnosti iz stava 1 uključuju one okolnosti koje su licu koje će biti osigurano bile poznate, ili koje bi trebalo su mu bile poznate.

Član 2:102 Povreda obaveze davanja informacije

(1) Kada ugovarač osiguranja prekrši član 2:101, osiguravač, u skladu sa stavovima 2 do 5, ima pravo da predloži razumne izmene ugovora ili da raskine ugovor. U tu svrhu, osiguravač će, u roku od mesec dana od dana kada mu povreda člana 2:101 postane poznata ili očigledna, dostaviti ugovaraču osiguranja pisano obaveštenje o svojoj nameri, sa informacijom o pravnim posledicama njegove odluke.

(2) Ukoliko osiguravač predloži razumne izmene ugovora, ugovor će nastaviti da proizvodi dejstva u skladu sa izmenama, osim ukoliko ugovarač osiguranja odbije predlog u roku od mesec dana od dana prijema obaveštenja iz stava 1. U tom slučaju, osiguravač će imati pravo da raskine ugovor u roku od mesec dana od dana prijema pisanog obaveštenja o odbijanju ugovarača osiguranja.

(3) Osiguravač neće imati pravo da raskine ugovor ukoliko ugovarač osiguranja nije odgovoran za povredu člana 2:101, osim ako osiguravač ne dokaže da ne bi ni zaključio ugovor da je znao za te informacije.

(4) Prestanak ugovora će proizvoditi dejstvo nakon proteka roka od mesec dana od dana kada ugovarač osiguranja primi pisano obaveštenje iz stava 1. Izmene će proizvoditi dejstvo u skladu sa dogovorom strana.

(5) Ukoliko osigurani slučaj prouzrokuje okolnost značajnu za ocenu rizika, na koju se neprijavlivanje ili netačno prikazivanje od strane ugovarača osiguranja odnosi, a osigurani slučaj nastupi pre nego što raskid ili izmene počnu da proizvode pravno dejstvo, naknada iz osiguranja neće biti isplaćena ukoliko osiguravač ne bi zaključio ugovor da je znao za te okolnosti. Ukoliko bi pak osiguravač zaključio ugovor, ali uz višu premiju ili pod drugačijim uslovima, naknada iz osiguranja će biti proporcionalno smanjena ili isplaćena u skladu sa takvim uslovima.

Član 2:103 Izuzeci

Sankcije predviđene u članu 2:102 se neće primenjivati u odnosu na

- (a) pitanje na koje nije pružen odgovor, ili kada pružena informacija očigledno nije tačna ili je nepotpuna;
- (b) informaciju koja je trebalo da bude pružena, ili informaciju koja je bila data ali je neprecizna, a koja nije bila suštinski značajna za razumnu odluku osiguravača da uopšte zaključi ugovor, ili da to učini pod ugovorenim uslovima;
- (c) informaciju u pogledu koje je osiguravač naveo ugovarača da zaključi da je takve prirode da ne mora biti prijavljena;
- (d) informaciju koja je osiguravaču bila ili morala biti poznata.

Član 2:104 Prevarna povreda ugovora

Umesto sankcija predviđenih u članu 2:102, osiguravač će biti ovlašćen da poništi ugovor i da zadrži pravo na isplatu dugovane premije, ukoliko ga je ugovarač naveo da zaključi ugovor prevarnim kršenjem člana 2:101. Obaveštenje o poništenju će biti dostavljeno pisanim putem ugovaraču osiguranja u roku od dva meseca od dana saznanja za prevaru.

Član 2:105 Dodatne informacije

Članovi 2:102 do 2:104 će se primenjivati i na sve druge podatke koje pruža ugovarač osiguranja u vreme zaključenja ugovora, a ne samo na one regulisane članom 2:101.

Član 2:106 Genetske informacije

Ovaj odeljak se neće primenjivati na rezultate genetskih testova koji su regulisani članom 1:208 stavom 1.

Odeljak dva

Predugovorne obaveze osiguravača

Član 2:201 Predaja predugovorne dokumentacije

(1) Osiguravač će dostaviti zainteresovanom licu primerak predloženih uslova ugovora kao i dokument koji uključuje sledeće informacije, ukoliko su relevantne:

- (a) ime i adresu ugovornih strana, posebno sedište i pravnu formu osiguravača i, gde je primenjivo, ogranka koji zaključuje ugovor ili pruža pokriće;
 - (b) ime i adresu osiguranika, korisnika osiguranja u slučaju životnog osiguranja ili osiguranog lica;
 - (c) ime i adresu zastupnika u osiguranju;
 - (d) predmet osiguranja i pokriveni rizik;
 - (e) osiguranu svotu i bilo koje odbitke;
 - (f) iznos premije i metod obračunavanja premije;
 - (g) datum dospelosti premije, kao i mesto i način plaćanja;
 - (h) vreme trajanja ugovora, uključujući i uslove i način prestanka ugovora, i period trajanja odgovornosti;
 - (i) pravo na povlačenje predloga za zaključenje ugovora ili na odustanak od ugovora u skladu sa članom 2:303 u slučaju neživotnog osiguranja i u skladu sa članom 17:203 u slučaju životnog osiguranja;
 - (j) da se na ugovor primenjuje PEUPO;
 - (k) mogućnost vansudskog načina rešavanja pritužbi i obeštećenja za podnosioca predloga kao i načine na koje se istom može pristupiti;
- (1) postojanje garantnih fondova ili drugih načina obeštećenja;
 - (2) Ukoliko je moguće, ove informacije će biti dostavljene u roku koji je dovoljan da podnosilac predloga razmotri da li da zaključi ugovor ili ne.
 - (3) Kada lice predlaže da mu se pruži pokriće osiguranja popunjavanjem obrasca predloga i/ili upitnika koji obezbeđuje osiguravač, osiguravač će mu dostaviti kopije popunjenih dokumenata.

Član 2:202 Dužnost na upozoravanje o nedoslednostima u pokriću

(1) Prilikom zaključenja ugovora, osiguravač će upozoriti podnosioca predloga na svako neslaganje između ponuđenog pokrića i predloga zainteresovanog lica, a koji su osiguravaču poznati ili mu moraju biti poznati uzevši u obzir okolnosti i način zaključenja ugovora, i posebno činjenicu da li je podnosiocu predloga pomoć pružao nezavisni posrednik u osiguranju.

(2) U slučaju kršenja stava 1

- (a) osiguravač će podnosiocu predloga naknaditi svu štetu koja nastane usled povrede obaveze osiguravača o upozorenju podnosiocu predloga, osim ako je osiguravač postupao bez krivice, i
- (b) ugovarač osiguranja će imati pravo da raskine ugovor pisanim obaveštenjem u roku od dva meseca od dana kada sazna za povredu.

Član 2:203 Dužnost upozoravanja na početak dejstva pokrića

Ukoliko podnosilac predloga razumno, ali pogrešno veruje da pokriće počinje momentom podnošenja predloga, a to je osiguravaču poznato, ili mu je moralo biti poznato, osiguravač će odmah upozoriti podnosioca predloga da dejstvo pokrića neće otpočeti sve dok ugovor ne bude zaključen, i, ukoliko je primenjivo, dok prva premija ne bude uplaćena, osim ako je odobreno privremeno pokriće. Ukoliko osiguravač prekrši obavezu da dâ upozorenje, biće odgovoran u skladu sa članom 2:202 stavom 2(a).

Odeljak tri

Zaključenje ugovora

Član 2:301 Zaključenje ugovora

Ugovor o osiguranju ne mora da bude zaključen i evidentiran u pisanoj formi, niti njegovo zaključenje može biti uslovljeno drugim zahtevima u pogledu forme. Ugovor je moguće dokazivati svim dokaznim sredstvima, uključujući i usmeno svedočenje.

Član 2:302 Povlačenje predloga za zaključenje ugovora o osiguranju

Podnosilac predloga ima pravo da povuče predlog za zaključenje osiguranja ukoliko osiguravač primi takav opoziv pre nego što podnosilac primi prihvata predloga od osiguravača.

Član 2:303 Pravo na odustanak od ugovora

(1) Ugovarač osiguranja će imati pravo da odustane od ugovora slanjem pisanog obaveštenja u roku od dve nedelje računajući od dana prijema prihvata predloga od strane osiguravača ili od dana dostavljanja dokumentacije iz člana 2:501, u zavisnosti od toga šta nastupi kasnije.

(2) Ugovarač osiguranja neće imati pravo na odustanak od ugovora kada

- (a) je trajanje ugovora kraće od jednog meseca;
- (b) je trajanje ugovora produženo u skladu sa članom 2:602;
- (c) je u pitanju privremeno pokriće, osiguranje od odgovornosti ili kolektivno osiguranje.

Član 2:304 Nepravične ugovorne odredbe

(1) Odredba o kojoj se nije posebno pregovaralo neće biti obavezujuća za ugovarača osiguranja, osiguranika ili korisnika osiguranja ukoliko, suprotno načelima savesnosti i poštenja i dobrim poslovnim običajima, stvara značajnu neravnotežu u pravima i obavezama koje proističu iz ugovora na njegovu štetu, a uzevši u obzir prirodu ugovora o osiguranju, sve ostale uslove ugovora kao i okolnosti koje su postojale u vreme zaključenja ugovora.

(2) Ugovor će nastaviti da obavezuje strane ukoliko je nepravična odredba takve prirode da ugovor može da nastavi da postoji bez nje. U suprotnom, nepravična odredba će biti zamenjena onom koju bi razumne strane ugovorile da su imale saznanje o nepravičnosti takve odredbe.

(3) Ovaj član se primenjuje na odredbe koje ograničavaju ili menjaju pokriće ali se ne primenjuje na

- (a) adekvatnost vrednosti pokrića ili premije, kao ni na
- (b) odredbe koje regulišu osnovni opis odobrenog pokrića ili ugovorenu premiju, pod uslovom da su takve odredbe sačinjene na jednostavan i razumljiv način.

(4) Uvek će se smatrati da se o nekoj odredbi nije posebno pregovaralo kada je pripremljena unapred, te stoga ugovarač osiguranja nije bio u mogućnosti da utiče na suštinu te odredbe, posebno u kontekstu unapred pripremljenog tipskog ugovora. Činjenica da se o određenim aspektima odredbe, ili o određenoj odredbi posebno pregovaralo neće isključiti primenu ovog člana na preostali deo ugovora ukoliko se po opštoj proceni ugovora smatra da je u pitanju unapred pripremljeni tipski ugovor. Kada osiguravač tvrdi da se o tipskom uslovu posebno pregovaralo, teret dokazivanja u tom smislu leži na osiguravaču.

Odeljak četiri

Retroaktivno i privremeno pokriće

Član 2:401 Retroaktivno pokriće

(1) Ukoliko, u slučaju da je pokriće odobreno za period pre zaključenja ugovora (retroaktivno pokriće), osiguravač zna da u momentu zaključenja ugovora osigurani slučaj nije nastupio, ugovarač osiguranja će biti obavezan na isplatu premija samo za period nakon zaključenja ugovora.

(2) Ukoliko, u slučaju retroaktivnog pokrića, ugovarač osiguranja u momentu zaključenja ugovora zna da je osigurani slučaj već nastupio, osiguravač će, osim u slučaju primene člana 2:104, pružiti pokriće samo za period nakon zaključenja ugovora.

Član 2:402 Privremeno pokriće

Prilikom zaključenja privremenog ugovora o osiguranju, osiguravač će izdati listu pokrića u kojoj će biti navedeni podaci predviđeni članom 2:501 (a), (b), (d), (e) i (h), ukoliko je relevantno.

(2) Članovi 2:201 – 2:203 i, u zavisnosti od primene stava 1, član 2:501 se ne primenjuju na privremeno pokriće.

Član 2:403 Trajanje privremenog pokrića

(1) Kada je zainteresovanom licu odobreno privremeno pokriće, takvo pokriće neće prestati pre dana za koji je ugovorom o osiguranju ugovoren početak trajanja pokrića, ili dana kada zainteresovano lice primi obaveštenje od osiguravača kojim konačno odbija predlog za osiguranje, u zavisnosti od slučaja.

(2) Kada se privremeno pokriće odobri licu koje ne podnese predlog za osiguranje kod istog osiguravača, takvo pokriće može biti odboreno na kraći period od onog definisanog u članu 2:601 stav 1. Svaka strana može otkazati takvo pokriće uz poštovanje otkaznog roka od dve nedelje.

Odeljak pet

Polisa osiguranja

Član 2:501 Sadržaj

Prilikom zaključenja ugovora o osiguranju, osiguravač će izdati polisu osiguranja sa sledećim podacima, ukoliko su relevantni, i dostaviti opšte uslove ugovora, ukoliko takvi uslovi već nisu sadržani u samoj polisi:

(a) imena i adrese ugovornih strana, a posebno sedište i pravnu formu osiguravača i, gde je primenjivo, ogranka koji je zaključio ugovor o osiguranju i pružio pokriće;

(b) ime i adresu osiguranika i, u slučajevima životnog osiguranja, korisnika i osiguranog lica;

(c) ime i adresu posrednika;

(d) predmet osiguranja i pokriveni rizik;

(e) osiguranu svotu i sve odbitke;

(f) iznos premije ili metod obračuna premije;

- (g) datum dospelosti premije, kao i mesto i način plaćanja premije;
- (h) vreme trajanja ugovora, uključujući i načine njegovog prestanka i vreme trajanja odgovornosti;
- (i) pravo na povlačenje predloga ili na odustanak od ugovora u skladu sa članom 2:303 u slučaju neživotnih osiguranja i u skladu sa članom 17:203 u slučajevima životnog osiguranja;
- (j) da se na ugovor primenjuje PEUPO;
- (k) mogućnost vansudskog načina rešavanja pritužbi i obeštećenja za podnosioca predloga kao i načine na koje se istim može pristupiti;
- (l) postojanje garantnih fondova ili drugih načina obeštećenja

Član 2:502 Dejstva polise

(1) Ukoliko se uslovi iz polise osiguranja razlikuju od uslova navedenih u predlogu ugovarača osiguranja ili u bilo kom ranijem ugovoru između strana, smatraće se da je ugovarač osiguranja prihvatio pomenute razlike koje su istaknute u polisi, osim ukoliko uloži prigovor u roku od mesec dana od dana prijema polise. Osiguravač je u obavezi da dostavi ugovaraču osiguranja obaveštenje u kojem je pravo na prigovor u vezi sa razlikama istaknutim u polisi istaknuto tamnijim slovima.

(2) Ukoliko osiguravač ne postupi u skladu sa stavom 1, smatraće se da su strane ugovorile uslove sadržane u predlogu ugovarača osiguranja za zaključenje osiguranja ili u prethodnom ugovoru strana, u zavisnosti od slučaja.

Odeljak šest

Trajanje ugovora o osiguranju

Član 2:601 Trajanje ugovora o osiguranju

(1) Trajanje ugovora o osiguranju će biti godinu dana. Ugovorne strane mogu ugovoriti drugo vreme trajanja ukoliko to nameće priroda rizika.

(2) Stav 1 se ne primenjuje na osiguranje lica.

Član 2:602 Produženje

(1) Po isteku perioda od godinu dana koji predviđa član 2:601, ugovor će biti produžen osim u sledećim slučajevima:

(a) ako osiguravač dostavi drugoj strani pisano obaveštenje o neproduženju ugovora najmanje mesec dana pre isteka trajanja ugovora, navodeći razloge za svoju odluku; ili

(b) ako ugovarač osiguranja dostavi drugoj strani pisano obaveštenje najkasnije do dana isteka ugovora ili u roku od mesec dana od dana kada ugovarač osiguranja primi fakturu za premiju, u zavisnosti od toga koji je datum kasniji. U drugom slučaju, jednomesečni rok će početi da teče samo ako je jasno istaknut na fakturi tamnijim slovima.

(2) U svrhu stava 1 (b) smatraće se da je obaveštenje dato dana kada je otpremljeno.

Član 2:603 Izmene uslova

(1) U ugovoru o osiguranju na koji se primenjuje produženje iz člana 2:602, klauzula koja dozvoljava osiguravaču da izmeni premiju ili bilo koji drugi uslov ugovora biće nevažeća osim ukoliko predviđa:

(a) da nijedna izmena neće stupiti na snagu pre sledećeg produženja,

(b) da će osiguravač poslati ugovaraču osiguranja pisano obaveštenje o izmenama najkasnije mesec dana pre isteka perioda važenja tekućeg ugovora, i

(c) da će u obaveštenju ugovarač osiguranja biti obavešten o svom pravu da raskine ugovor i o posledicama ukoliko to pravo ne iskoristi.

(2) Stav 1 ne isključuje primenu drugih preduslova za valjanost klauzule o izmenama uslova.

Član 2:604 Prestanak ugovora nakon nastupanja osiguranog slučaja

(1) Klauzula koja predviđa prestanak ugovora nakon nastupanja osiguranog slučaja neće važiti osim ukoliko

(a) daje obema stranama pravo da raskinu ugovor i

(b) polisa nije za osiguranje lica.

(2) Odredbe koje se odnose na prestanak ugovora i na ostvarivanje bilo kog prava vezanog za prestanak ugovora moraju biti razumne.

(3) Svako pravo prestanka ugovora će prestati da važi ukoliko odgovarajuća ugovorna strana ne dostavi pisano obaveštenje drugoj strani o raskidu u roku od dva meseca od dana kada je saznala za nastupanje osiguranog slučaja.

(4) Osiguravajuće pokriće prestaje dve nedelje nakon slanja obaveštenja u skladu sa stavom 3.

Odeljak sedam

Obaveze osiguravača da pruži informacije nakon zaključenja ugovora

Član 2:701 Obaveza pružanja opštih informacija

Tokom trajanja ugovora osiguravač će ugovaraču osiguranja pružati, u pisanoj formi, bez neopravdanog odlaganja, informacije o bilo kojoj promeni u vezi sa njegovim nazivom i adresom, pravnim oblikom, adresom sedišta i filijale ili ogranka koji je zaključio ugovor.

Član 2:702 Dodatne informacije po zahtevu

(1) Na zahtev ugovarača osiguranja, osiguravač će mu bez neopravdanog odlaganja pružiti informacije u vezi sa:

(a) svim pitanjima koja se odnose na izvršenje ugovora, u meri u kojoj se to može razumno očekivati od osiguravača;

(b) novim standardnim uslovima koje nudi osiguravač za ugovore o osiguranju istog tipa kao što je ugovor zaključen sa ugovaračem osiguranja.

(2) Gore pomenuti zahtev ugovarača osiguranja i odgovor osiguravača moraju biti u pisanoj formi.

Treće Poglavlje

Posrednici U Osiguranja

Član 3:101 Ovlašćenja zastupnika u osiguranju

(1) Zastupnik u osiguranju je ovlašćen da u ime osiguravača preduzima sve radnje koje su, prema praksi industrije osiguranja, u granicama svrhe njegovog angažovanja. Ugovarač osiguranja će biti jasno obavješten, posebnim dokumentom, o svakom ograničenju ovlašćenja zastupnika. Međutim, ovlašćenja zastupnika u osiguranju će namanje obuhvatati stvarnu svrhu njegovog angažovanja.

(2) U svakom slučaju, ovlašćenja zastupnika u osiguranju će obuhvatati:

(a) ovlašćenje da informiše i pruži savet ugovaraču osiguranja, i

(b) ovlašćenje da prima obavještenja od ugovarača osiguranja.

(3) Odgovarajuća saznanja koja zastupnik u osiguranju ima ili je morao da ima za vreme njegovog angažovanja smatraće se i saznanjima osiguravača.

Član 3:102 Zastupnik osiguravača koji tvrdi da je nezavistan

Osiguravač će biti odgovoran za zastupnika osiguravača koji tvrdi da nastupa kao nezavisni posrednik i postupa kršeći dužnosti koje su takvom posredniku nametnute zakonom.

Četvrto Poglavlje

Osigurani Rizik

Odeljak jedan

Mere predostrožnosti

Član 4:101 Mere predostrožnosti: značenje

Mera predostrožnosti je klauzula ugovora o osiguranju koja, bez obzira da li je opisana kao preduslov za nastupanje odgovornosti osiguravača, zahteva od ugovarača osiguranja ili osiguranika da pre nastupanja osiguranog slučaja preduzmu ili ne preduzmu određene radnje.

Član 4:102 Pravo osiguravača na raskid ugovora

(1) Klauzula koja predviđa da će u slučaju nepoštovanja mera predostrožnosti osiguravač imati pravo da raskine ugovor, neće imati dejstvo osim ako ugovarač osiguranja ili osiguranik prekrše svoju obavezu sa namerom da izazovu štetu ili postupajući sa nepažnjom, a sa svešću da će šteta verovatno nastupiti.

(2) Pravo raskida ugovora će se ostvariti slanjem pisanog obavještenja ugovaraču osiguranja u roku od mesec dana od trenutka kada osiguravač sazna za nepoštovanje mera predostrožnosti ili kada ono postane očigledno. Pokriće prestaje u momentu raskida ugovora.

Član 4:103 Oslobođenje osiguravača od odgovornosti

(1) Klauzula koja predviđa da nepoštovanje mere predostrožnosti, delimično ili u celosti, oslobađa osiguravača od odgovornosti, će imati dejstvo samo ukoliko je šteta izazvana nepoštovanjem od strane ugovarača osiguranja

ili osiguranika mere predostrožnosti sa namerom da izazove štetu ili postupajući sa nepažnjom, a sa svešću da će šteta verovatno nastupiti.

(2) Osim u slučaju postojanja jasne i razumljive klauzule koja predviđa smanjenje naknade iz osiguranja u zavisnosti od stepena krivice, ugovarač osiguranja ili osiguranik, u zavisnosti od slučaja, imaće pravo na naknadu iz osiguranja u odnosu na bilo koju štetu izazvanu nehatnim nepoštovanjem mere predostrožnosti.

Odeljak dva

Povećanje rizika

Član 4:201 Klauzule koje se odnose na povećanje rizika

Ako ugovor o osiguranju sadrži klauzulu o povećanju osiguranog rizika, takva klauzula neće imati dejstvo osim ako je povećanje predmetnog rizika značajno i one vrste koja je navedena u ugovoru o osiguranju.

Član 4:202 Dužnost obaveštavanja o povećanju rizika

(1) Ako klauzula o povećanju osiguranog rizika predviđa obavezu obaveštavanja o povećanju, ugovarač osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja, u zavisnosti od slučaja, su dužni da dostave takvo obaveštenje, pod uslovom da je lice koje je dužno da pruži obaveštenje znalo ili je moralo da bude svesno postojanja osiguravajućeg pokrića i povećanja rizika. Obaveštenje od strane trećeg lica će se smatrati punovažnim.

(2) Ako klauzula predviđa obavezu da obaveštenje bude dostavljeno u određenom roku, taj rok mora biti razuman. Obaveštenje će imati dejstvo od dana njegovog otpremanja.

(3) U slučaju povrede obaveze obaveštavanja, osiguravač neće po tom osnovu imati pravo da odbije da isplati naknadu za bilo koju naknadnu štetu, nastalu usled nekog događaja koji je predmet pokrića, osim ako je šteta posledica nepružanja obaveštenja o povećanju rizika.

Član 4:203 Raskid ugovora i oslobođenje osiguravača od odgovornosti

(1) Ako ugovor predviđa da u slučaju povećanja osiguranog rizika osiguravač ima pravo da raskine ugovor, to pravo će se vršiti slanjem pisanog obaveštenja ugovaraču osiguranja u roku od mesec dana od trenutka kada povećanje rizika postane osiguravaču poznato ili očigledno.

(2) Pokriće prestaje mesec dana nakon raskida ili, ako ugovarač osiguranja namerno prekrši obavezu iz člana 4:202, u trenutku raskida.

(3) Ako se osigurani slučaj dogodio usled povećanog rizika, za koji je ugovarač osiguranja znao ili je morao znati, pre isteka pokrića, naknada iz osiguranja neće biti isplaćena ako osiguravač uopšte ne bi ni pristao da osigura takav povećani rizik. Međutim, ukoliko bi osiguravač osigurao rizik po višoj premiji ili pod drugačijim uslovima, naknada iz osiguranja će se isplatiti srazmerno ili u skladu sa takvim uslovima.

Odeljak tri

Smanjenje rizika

Član 4:301 Posledice smanjenja rizika

(1) U slučaju značajnog smanjenja rizika, ugovarač osiguranja ima pravo da zahteva srazmerno smanjenje premije za preostali period trajanja ugovora.

(2) Ako ugovorne strane ne postignu dogovor o srazmernom smanjenju premije u roku od mesec dana od dana podnošenja zahteva, ugovarač osiguranja ima pravo da raskine ugovor uz obavezu slanja pisanog obaveštenja u roku od dva meseca od dana podnošenja zahteva.

Peto Poglavlje

Premija Osiguranja

Član 5:101 Prva rata premije ili jednokratna premija

Zahtev osiguravača da je uplata cele premije ili prve rate premije uslov za zaključenje ugovora o osiguranju ili početka pokrića, neće važiti osim u sledećim slučajevima:

(a) uslov je saopšten podnosiocu predloga u pisanoj formi na jasan način i podnosilac je upozoren da neće imati pokriće dok se ne izvrši plaćanje premija, i

(b) istekao je period od dve nedelje od prijema fakture izdate u skladu sa uslovom pod (a), a plaćanje nije izvršeno.

Član 5:102 Naknadna uplata premije

(1) Klauzula koja predviđa da će osiguravač biti oslobođen obaveze da pokrije rizik u slučaju neplaćanja naknadne premije, neće imati dejstvo osim ako:

(a) ugovarač osiguranja primi fakturu u kojoj je naveden tačan iznos dospele premije, kao i datum plaćanja iste;

(b) nakon dospelosti premije, osiguravač pošalje podsetnik ugovaraču osiguranja u vezi sa tačnim iznosom dospele premije, odobravajući mu dodatni rok za plaćanje u trajanju od najmanje dve nedelje, a istovremeno i upozorenje ugovaraču osiguranja o neposrednoj obustavi pokrića ukoliko se plaćanje ne izvrši, i

(c) dodatni rok u zahtevu pod (b) istekne bez vršenja plaćanja.

(2) Osiguravač će biti oslobođen od odgovornosti nakon isticanja dodatnog roka iz stava 1 (b). Pokriće će se nastaviti u budućnosti čim ugovarač osiguranja plati dospeli iznos, osim ako je ugovor raskinut u skladu sa članom 5:103.

Član 5:103 Prestanak ugovora

(1) Po isteku roka iz člana 5:101 (b) ili člana 5:102 stav 1 (b) za plaćanje premije, osiguravač ima pravo da raskine ugovor slanjem pisanog obaveštenja, ukoliko je u fakturi, shodno članu 5:101(b) ili upozorenju, shodno članu 5:102 stav 1 (b), u zavisnosti od slučaja, navedeno pravo osiguravača da raskine ugovor.

(2) Smatraće se da je ugovor prestao ako, u zavisnosti od slučaja, osiguravač ne traži uplatu

(a) prve premije u roku od dva meseca po isteku roka iz člana 5:101 (b); ili

(b) naknadne premije u roku od dva meseca od isteka roka iz člana 5:102 stav 1 (b).

Član 5:104 Deljivost premije

Ako ugovor o osiguranju prestane pre isteka trajanja ugovora, osiguravač ima pravo samo na premiju koja odgovara periodu pre njegovog prestanka.

Član 5:105 Pravo na plaćanje premije

Osiguravač nema pravo da odbije plaćanje od trećeg lica ako

(a) treće lice postupa uz saglasnost ugovarača osiguranja, ili

(b) treće lice ima legitiman interes za održavanje pokrića, a ugovarač osiguranja nije izvršio plaćanje ili je jasno da neće izvršiti plaćanje u vreme dospelosti istog.

Šesto Poglavlje

Osigurani Slučaj

Član 6:101 Obaveštenje o nastupanju osiguranog slučaja

(1) Osiguravača će o nastupanju osiguranog slučaja obavestiti ugovarač osiguranja, osiguranik ili korisnik, u zavisnosti od slučaja, pod uslovom da je lice koje dužno da pruži obeveštenje znalo ili je moralo da ima saznanja o postojanju osiguravajućeg pokrića i nastupanju osiguranog slučaja. Obaveštenje od strane trećeg lica će se smatrati punovažnim.

(2) Obaveštenje iz gornjeg stava će biti dato bez neopravdanog odlaganja. Ono će proizvoditi dejstvo po otpremanju istog. Ukoliko ugovor predviđa da obaveštenje bude dato u određenom roku, takav rok mora biti razuman i ni u kom slučaju ne sme biti kraći od pet dana.

(3) Naknada iz osiguranja koja treba da se isplati biće umanjena u meri u kojoj osiguravač dokaže da je oštećen usled neopravdanog odlaganja.

Član 6:102 Saradnja povodom zahteva za naknadu iz osiguranja

(1) Ugovarač osiguranja, osiguranik ili korisnik osiguranja, u zavisnosti od slučaja, će saradivati sa osiguravačem u istrazi osiguranog slučaja, odgovarajući na razumne zahteve, posebno u pogledu

- informacija o uzrocima i posledicama nastupanja osiguranog slučaja;
- dokumenata ili drugih dokaza u vezi sa osiguranim slučajem;
- pristupa prostorijama koje se odnose na osigurani slučaj.

(2) U slučaju bilo kakve povrede stava 1, u zavisnosti od primene stava 3, naknada iz osiguranja koja treba da se isplati biće umanjena u meri u kojoj osiguravač dokaže da je bio oštećen navedenom povredom.

(3) U slučaju bilo kakvog kršenja stava 1 učinjenog sa namerom da se nanese šteta ili usled nepažnje, a sa svešću da će takva radnja verovatno izazvati štetu, osiguravač nije dužan da isplati naknadu iz osiguranja.

Član 6:103 Priznavanje zahteva za naknadu iz osiguranja

(1) Osiguravač je dužan da preduzme sve razumne radnje u cilju brzog namirivanja zahteva iz osiguranja.

(2) Ukoliko osiguravač ne odbaci zahtev ili ne odloži prihvatanje zahteva pisanim obaveštenjem u kojem će navesti razloge za svoju odluku u roku od mesec dana od dana prijema odgovarajuće dokumentacije i drugih informacija, smatraće se da je zahtev prihvaćen.

Član 6:104 Vreme ispunjenja

(1) Po prihvatanju zahteva osiguravač će bez neopravdanog odlaganja izvršiti isplatu ili pružiti usluge na koje je obavezan, u zavisnosti od slučaja.

(2) Čak i ukoliko se ukupna vrednost potraživanja još uvek ne može obračunati, a pravo podnosioca zahteva na deo potraživanja je nesporno, taj deo zahteva će biti isplaćen odnosno usluga pružena, bez neopravdanog odlaganja.

(3) Isplata obaveze iz osiguranja, bilo na osnovu stava 1 ili stava 2, biće izvršena najkasnije u roku od nedelju dana od dana prihvatanja i obračuna zahteva ili dela istog, u zavisnosti od slučaja.

Član 6:105 Docnja u plaćanju

(1) Ukoliko naknada iz osiguranja ne bude isplaćena u skladu sa članom 6:104, podnosilac zahteva će imati pravo na kamatu koja se obračunava na taj iznos od vremena dospelosti plaćanja do same isplate, po stopi koju primenjuje Evropska Centralna banka prema poslednjem obračunu refinansiranja izvršenom pre prvog kalendarskog dana odgovarajućeg polugoda, uvećanoj za osam procenata.

(2) Podnosilac zahteva ima pravo na obeštećenje za bilo koju dodatnu štetu koja je prouzrokovana zakasnelom isplatom.

Sedmo Poglavlje

Zastarelost

Član 7:101 Zahtev za plaćanje premije

Zahtev za isplatu premije zastareva godinu dana od dana njene dospelosti.

Član 7:102 Zahtev za isplatu koristi iz osiguranja

(1) Uopšteno, pravo da se zahteva isplata koristi iz osiguranja zastareva po isteku tri godine od dana kada osiguravač donese ili se smatra da je doneo konačnu odluku o potraživanju, u skladu sa članom 6:103. U svakom slučaju, pravo zastareva najkasnije u roku od deset godina od nastupanja osiguranog slučaja, izuzev u slučaju životnog osiguranja kada rok iznosi 30 godina.

(2) Pravo na zahtev za isplatu otkupne vrednosti životnog osiguranja zastareva po isteku tri godine od dana kada ugovarač osiguranja primi konačan račun od osiguravača. U svakom slučaju, pravo zastareva najkasnije u roku od 30 godina od dana prestanka ugovora o životnom osiguranju.

Član 7:103 Ostala pitanja u vezi sa zastarelošću

Shodno članu 7:101 i članu 7:102 PEUPO, članovi 14:101 – 14:503 Principi Evropskog Ugovornog Prava (PEUP) će se primenjivati na potraživanja koja proističu iz ugovora o osiguranju. Ugovorom o osiguranju se može odstupiti od tih odredbi u skladu sa članom 1:103 stav 2 PEUPO-a.

Drugi Deo

Opšte Odredbe O Osiguranju Od Štete

Osmo Poglavlje

Osigurana Svota I Osigurana Vrednost

Član 8:101 Maksimalan iznos za isplatu

(1) Osiguravač nije dužan da isplati više od iznosa koji je neophodan za naknadu štete koju je osiguranik zaista pretrpeo.

(2) Klausula kojom se predviđa ugovorena vrednost predmeta osiguranja važi čak i ukoliko ugovorena vrednost premašuje stvarnu vrednost predmeta osiguranja, pod uslovom da nije bilo prevare ili lažnog predstavljanja ugovarača osiguranja ili osiguranika u vreme kada je vrednost ugovorena.

Član 8:102 Podosiguranje

(1) Osiguravač snosi odgovornost za plaćanje osigurane štete do visine osigurane svote čak i ukoliko je osigurana svota manja od vrednosti osigurane imovine u vreme nastupanja osiguranog slučaja.

(2) Međutim, kada osiguravač ponudi pokriće shodno stavu 1, ima pravo da alternativno ponudi osiguranje po osnovu koga će naknada koja treba da se isplati biti ograničena na deo osigurane svote koji je srazmeran odnosu te svote i stvarne vrednosti osigurane imovine u vreme nastupanja štete. U tom slučaju, i troškovi umanjenja štete, definisani u članu 9:102, biće nadoknađeni u istoj srazmeri.

Član 8:103 Prilagođavanje uslova u slučaju nadosiguranja

(1) Ako osigurana svota premašuje maksimalnu moguću štetu po osiguranju, svaka ugovorna strana ima pravo da traži smanjenje osigurane svote i odgovarajuće smanjenje premije za preostali ugovorni period.

(2) Ako se ugovorne strane ne saglase o takvom smanjenju u roku od mesec dana od dana podnošenja odgovarajućeg zahteva, svaka ugovorna strana će imati pravo da raskine ugovor.

Član 8:104 Višestruko osiguranje

(1) Ako je isti interes osiguran zasebnim ugovorima kod više od jednog osiguravača, osiguranik će imati pravo da potražuje isplatu osigurane svote od jednog ili više osigraavača u meri koja je neophodna za nadoknadu štete koju je osiguranik pretrpeo.

(2) Osiguravač kome je podnet zahtev mora da isplati naknadu do iznosa osigurane svote u skladu sa svojom polisom zajedno sa troškovima umanjenja štete ukoliko postoje, uz zadržavanje prava da zahteva doprinos od ostalih osiguravača.

(3) U odnosima između osiguravača, prava i obaveze predviđene stavom 2 biće u srazmeri sa iznosima za koje svaki osiguravač posebno odgovara osiguraniku.

Deveto Poglavlje

Pravo Na Obeštećenje

Član 9:101 Izazivanje osiguranog slučaja

(1) Ugovarač osiguranja ili osiguranik, u zavisnosti od slučaja, nemaju pravo na naknadu štete ako je osigurani slučaj izazvan njihovim činjenjem ili nečinjenjem koje je učinjeno sa namerom da se prouzrokuje šteta, ili usled nedostatka pažnje, a svesno da će šteta verovatno biti pricinjena.

(2) Osim u slučaju primene jasne i razumljive klauzule koja predviđa smanjenje naknade iz osiguranja u zavisnosti od stepena krivice, ugovarač osiguranja ili osiguranik, u zavisnosti od slučaja, imaće pravo na naknadu štete prouzrokovane nehatnom radnjom ili propuštanjem.

(3) U svrhu gore navedenih stavova 1 i 2, prouzrokovanje štete uključuje propuštanje da se šteta spreči ili umanji.

Član 9:102 Troškovi umanjenja štetnih posledica

(1) Osiguravač je dužan da nadoknadi nastale troškove ili štetu koju pretrpi ugovarač osiguranja ili osiguranik prilikom preduzimanja mera za umanjenje osigurane štete, u meri u kojoj je ugovarač osiguranja ili osiguranik opravdano smatrao te mere razumnim u datim okolnostima, čak i ako je bio neuspešan u umanjivanju štete.

(2) Osiguravač će platiti naknadu ugovaraču osiguranja ili osiguraniku, u zavisnosti od slučaja, za svaku meru koju je preduzeo u skladu sa gore navedenim stavom 1, čak i ukoliko zajedno sa naknadom za osigurani gubitak iznos naknade premašuje osiguranu svotu.

Deseto Poglavlje

Pravo Subrogacije

Član 10:101 Subrogacija

(1) U skladu sa stavom 3 ovog člana, osiguravač ima pravo da iskoristi pravo subrogacije prema trećem licu koje je odgovorno za štetu do visine u kojoj je on oštećio osiguranika.

(2) U meri u kojoj se osiguranik odrekne prava protiv takvog trećeg lica te time onemogućiti osiguravača da iskoristi pravo subrogacije, izgubiće svoje pravo na obeštećenje u pogledu te štete.

(3) Osiguravač nema pravo da koristi pravo subrogacije prema članu domaćinstva ugovarača osiguranja ili osiguranika, licu koje je u sličnoj društvenoj vezi sa ugovaračem osiguranja ili osiguranikom, ili licu zaposlenom kod ugovarača osiguranja ili osiguranika, osim ako dokaže da je štetu takvo lice pričinilo namerno ili usled nepažnje, a svesno da će šteta verovatno biti prouzrokovana.

(4) Osiguravač ne može da ostvari svoje pravo subrogacije na štetu osiguranika.

Jedanaesto Poglavlje

Osiguranici Koji Nisu Ugovarači Osiguranja

Član 11:101 Prava osiguranika

(1) U slučaju osiguranja koje je zaključeno u korist lica koje nije ugovarač osiguranja, u slučaju nastupanja osiguranog slučaja to lice ima pravo na naknadu iz osiguranja.

(2) Ugovarač osiguranja ima pravo da opozove takvo pokriće, osim ako

(a) polisa predviđa drugačije; ili

(b) osigurani slučaj je već nastupio.

(3) Opoziv će stupiti na snagu nakon slanja osiguravaču pisanog obaveštenja o opozivu.

Član 11:102 Saznanje osiguranika

Saznanje lica koje je osigurano u skladu sa članom 11:101 ne smatra se saznanjem ugovarača osiguranja, osim ako je to lice svesno svog statusa osiguranika, u kom slučaju je ugovarač osiguranja dužan da pruži relevantne informacije osiguravaču.

Član 11:103 Povreda obaveza od strane jednog osiguranika

Povreda obaveza od strane jednog osiguranika neće nepovoljno uticati na prava drugih lica osiguranih po istom ugovoru o osiguranju, osim ako je rizik zajednički osiguran.

Dvanaesto Poglavlje

Osigurani Rizik

Član 12:101 Nepostojanje osiguranog rizika

(1) Ukoliko osigurani rizik ne postoji ni u vreme zaključenja ugovora niti u bilo koje drugo vreme u toku trajanja perioda osiguranja, neće postojati obaveza plaćanja premije. Međutim, osiguravač ima pravo na razumnu sumu za nastale troškove.

(2) Ako osigurani rizik prestane da postoji tokom perioda osiguranja, smatraće se da je ugovor prestao u trenutku kada je osiguravač obavešten o tome.

Član 12:102 Prenos osigurane imovine

(1) Ako se prenosi pravo na osiguranoj imovini, ugovor o osiguranju prestaje mesec dana nakon prenosa, osim ako se ugovarač osiguranja i sticalac dogovore da ugovor prestane ranije. Ovo pravilo se ne primenjuje na ugovor o osiguranju zaključen u korist budućeg sticaoca.

(2) Smatraće se da je sticalac imovine osiguran od trenutka prenosa rizika na osiguranoj imovini.

(3) Gore navedeni stavovi 1 i 2 se ne primenjuju

(a) ako se osiguravač, ugovarač osiguranja i sticalac dogovore drugačije; ili

(b) ako je prenos izvršen usled smrti.

Treći Deo

Opšte Odredbe O Osiguranju Na Utvrđene Iznose

Trinaesto Poglavlje

Dopustivost

Član 13:101 Osiguranje na utvrđene iznose

Samo osiguranje od nesrećnog slučaja, osiguranje zdravlja, života, braka, rođenja ili drugo osiguranje lica mogu biti osiguranje na utvrđene iznose.

Četvrti Deo

Osiguranje Od Odgovornosti

Četrnaesto Poglavlje

Opšte Osiguranje Od Odgovornosti

Član 14:101 Troškovi odbrane

Osiguravač će nadoknaditi troškove odbrane nastale u skladu sa članom 9:102.

Član 14:102 Zaštita oštećenog lica

Ukoliko oštećeni ne da pismenu saglasnost, bilo kakvo ispunjene zahteva osiguranja po polisi od strane ugovarača osiguranja ili osiguranika i osiguravača, bilo putem dogovora, odricanja od prava, plaćanja ili druge slične radnje neće uticati na položaj oštećenog.

Član 14:103 Prouzrokovanje štete

(1) Ni ugovarač osiguranja ni osiguranik, u zavisnosti od slučaja, nemaju pravo na naknadu štete u meri u kojoj je gubitak prouzrokovan njegovim činjenjem ili nečinjenjem sa namerom da prouzrokuje štetu; to obuhvata nepoštovanje određenih uputstava osiguravača nakon nastupanja štete, ukoliko je učinjeno iz nehata i sa svešću da bi šteta verovatno bila uvećana.

(2) Za svrhe iz stava 1 prouzrokovanje štete uključuje propust da se šteta spreči ili umanjí.

(3) Osim u slučaju primene jasne i razumljive klauzule koja predviđa smanjenje naknade iz osiguranja u zavisnosti od stepena krivice, ugovarač osiguranja ili osiguranik, u zavisnosti od slučaja, imaće pravo na naknadu iz osiguranja u odnosu na bilo koju štetu izazvanu nehatnim nepoštovanjem određenih uputstava osiguravača datih nakon nastanka štete.

Član 14:104 Priznanje odgovornosti

(1) Klauzula u ugovoru o osiguranju koja oslobađa osiguravača njegovih obaveza u slučaju da ugovarač osiguranja ili osiguranik, u zavisnosti od slučaja, prihvate ili naknade potraživanje oštećenog neće imati dejstvo.

(2) Osim ukoliko se sa tim složi, osiguravača neće obavezivati ugovor između oštećenog i ugovarača osiguranja ili osiguranika, u zavisnosti od slučaja.

Član 14:105 Ustupanje

Neće imati dejstvo klauzula ugovora o osiguranju koja lišava osiguranika prava da ustupi svoje potraživanje iz polise.

Član 14:106 Bonusi za nepostojanje zahteva / Bonus-Malus-Sistemi

(1) Ugovarač osiguranja ima pravo da u bilo koje vreme traži da mu osiguravač dostavi izjavu sa podacima o zahtevima za naknadu štete po njegovoj polisi dostavljenim tokom poslednjih pet godina.

(2) Ako osiguravač odredi da premija ili drugi uslovi osiguranja zavise od broja ili iznosa zahteva za naknadu štete plaćenih po polisi, osiguravač mora uzeti u obzir podatke o štetama plaćenim u poslednjih pet godina od strane drugih osiguravača kod kojih je ugovarač bio osiguran.

Član 14:107 Osigurani slučaj

(1) Osigurani slučaj je činjenica koja povlači odgovornost osiguranika, a koji se dogodio tokom trajanja perioda odgovornosti iz ugovora o osiguranju osim ako strane iz ugovora o osiguranju u komercijalne ili profesionalne svrhe definišu osigurani slučaj uzimajući u obzir druge kriterijume kao što je zahtev od strane oštećenog.

(2) Kada ugovorne strane definišu osigurani slučaj u odnosu na zahtev oštećenog, pokriće će biti odobreno u vezi sa zahtevima, prijavljenim u okviru perioda odgovornosti ili u okviru narednog perioda od najmanje pet godina, koji se zasnivaju na učinjenoj radnji ili događaju koji je nastao pre isteka perioda odgovornosti. Ugovor o osiguranju može isključiti pokriće na osnovu toga da je u vreme zaključenja ugovora podnosilac bio ili morao biti svestan okolnosti za koje je trebalo da očekuje da će dovesti do potraživanja.

Član 14:108 Zahtevi koji premašuju osiguranu svotu

(1) Ako ukupna plaćanja zbog postojanja više oštećenih premašuju osiguranu svotu, isplate će biti srazmerno umanjene.

(2) Osiguravač koji je, ne znajući za postojanje drugih oštećenih, savesno isplatio naknadu iz osiguranja njemu poznatim oštećenim licima, biće odgovoran prema ostalim oštećenima do visine salda osigurane svote.

Petnaesto Poglavlje

Direktni Zahtevi I Tužbe

Član 15:101 Direktni zahtevi i prigovori osiguravača

U meri u kojoj je odgovoran ugovarač osiguranja ili osiguranik, u zavisnosti od slučaja, oštećeni će imati pravo da neposredno zahteva obeštećenje od osiguravača po ugovoru o osiguranju pod uslovom da:

- (a) je osiguranje obavezno, ili
- (b) su ugovarač osiguranja ili osiguranik insolventni, ili
- (c) su ugovarač osiguranja ili osiguranik likvidirani ili prestali da postoje, ili
- (d) je oštećeni pretrpeo telesnu povredu ili narušenje zdravlja, ili
- (e) merodavno pravo za utvrđivanje odgovornosti predviđa direktan zahtev.

(2) U odnosu na oštećenog, osiguravač može istaći one prigovore na koje ima pravo po ugovoru o osiguranju, osim ukoliko je osiguranje po posebnim odredbama obavezno. Međutim, osiguravač nema pravo na isticanje bilo kakvog prigovora po osnovu ponašanja ugovarača osiguranja i/ili osiguranika nakon nastanka štete.

Član 15:102 Obaveza obaveštavanja

(1) Po zahtevu oštećenog, ugovarač osiguranja i osiguranik će pružiti informacije koje su neophodne za podnošenje direktnog zahteva.

(2) Osiguravač će u pisanoj formi obavestiti ugovarača osiguranja o bilo kom direktnom zahtevu koji je istaknut prema njemu, bez odlaganja, najkasnije u roku od dve nedelje po prijemu zahteva. Ukoliko osiguravač povredi ovu obavezu, isplata ili priznanje duga učinjeno oštećenom neće imati uticaja na prava ugovarača osiguranja.

(3) Ukoliko ugovarač osiguranja ne pruži osiguravaču informacije o osiguranom slučaju u roku od mesec dana od prijema obaveštenja u skladu sa stavom 2, smatraće se da je ugovarač osiguranja pristao na direktno obeštećenje zahteva od strane osiguravača. Ovo pravilo se takođe primenjuje na osiguranike koji su stvarno blagovremeno primili takvo obaveštenje.

Član 15:103 Oslobođenje od odgovornosti

Plaćanjem naknade iz osiguranja ugovaraču osiguranja ili osiguraniku, u zavisnosti od slučaja, osiguravač se oslobađa svoje obaveze prema oštećenom samo ukoliko se oštećeni

(a) odrekao direktnog zahteva ili

(b) nije obavestio osiguravača o svojoj nameri da podnese direktan zahtev u roku od četiri nedelje po prijemu pisanog zahteva osiguravača.

Član 15:104 Zastarelost

(1) Pravo osiguranika ili oštećenog da zahtevaju naknadu od osiguravača će zastareti pošto zastari zahtev oštećenog prema osiguraniku.

(2) Period zastarelosti prava oštećenog prema osiguraniku, u svakom slučaju, ne teče za vreme od kada osiguranik postane svestan da je podnet direktan zahtev prema osiguravaču do trenutka dok direktan zahtev nije ispunjen ili nedvosmisleno odbačen od strane osiguravača.

Šesnaesto Poglavlje

Obavezno Osiguranje

Član 16:101 Oblast primene

(1) Strane mogu ugovoriti primenu PEUPO-a na ugovor o osiguranju zaključen u cilju ispunjenja obaveze na osiguranje koja je

(a) propisana pravom Evropske Unije (EU),

(b) propisana u Državi Članici EU, ili

(c) propisana u državi koja nije članica EU u meri u kojoj je to dopušteno pravom te države.

(2) Neće se smatrati da je ispunjena obaveza da se pribavi osiguranje osim ukoliko je ugovor o osiguranju u saglasnosti sa posebnim odredbama kojima je ta obaveza nametnuta.

Peti Deo

Životno Osiguranje

Sedamnaesto Poglavlje

Posebne Odredbe O Životnom Osiguranju

Odeljak jedan

Treća lica

Član 17:101 Osiguranje života trećeg lica

Ugovor o osiguranju života lica koje nije ugovarač osiguranja smatraće se nepunovažnim osim ukoliko je to lice dalo svoj informisani pristanak u pisanoj formi sa potpisom. Bilo koja značajna naknadna izmena u ugovoru o osiguranju, uključujući promenu korisnika osiguranja, povećanje osigurane svote i promena u trajanju ugovora će biti bez dejstva bez takve saglasnosti. Isto se primenjuje u slučaju ustupanja ili uspostavljanje tereta na ugovoru o osiguranju ili potraživanju osigurane svote.

Član 17:102 Korisnik prava iz osiguranja

(1) Ugovarač osiguranja može odrediti da jedno ili više lica budu korisnici prava iz osiguranja, a, osim ukoliko je određivanje neopozivo, i može da promeni ili opozove takvo imenovanje. Određivanje, promena ili opoziv, osim ukoliko je učinjeno u testamentu, mora biti dato u pisanoj formi i poslato osiguravaču

(2) Pravo na određenje, promenu ili opoziv prestaje smrću ugovarača osiguranja ili nastupanjem osiguranog slučaja, u zavisnosti od toga šta prvo nastupi.

(3) Ugovarač osiguranja ili njegovi naslednici, u zavisnosti od slučaja, će se smatrati korisnicima prava iz osiguranja ukoliko

(a) ugovarač osiguranja nije odredio korisnika ili

(b) određeni korisnik je opozvan, a drugi korisnici nisu imenovani ili

(c) korisnik je preminuo pre nastupanja osiguranog slučaja, a drugi korisnici nisu imenovani.

(4) Ukoliko je određeno dva ili više korisnika u slučaju opoziva bilo koga od njih ili ako bilo koji premine pre nastupanja osiguranog slučaja, iznos osigurane svote koji bi pripao tom korisniku ili korisnicima biće srazmerno raspodeljen ostalim korisnicima, osim ukoliko je ugovarač osiguranja drugačije odredio u skladu sa stavom 1.

(5) Osim ako nije određeno drugačije odredbama o ništavosti, rušljivosti ili nepunovažnosti pravnih poslova koji su preduzeti na štetu poverilaca u stečajnom pravu, neće postojati nikakva prava u korist nesolventne zaostavštine ugovarača osiguranja u pogledu osigurane svote, konverzije ili otkupne vrednosti, pod uslovom da novac nije isplaćen ugovaraču osiguranja.

(6) Smatraće se da je osiguravač, koji je isplatio osiguranu svotu licu koje je određeno u skladu sa stavom 1, ispunio svoju obavezu plaćanja, osim ukoliko je znao da lice u pitanju nema pravo na osiguranu svotu.

Član 17:103 Korisnik otkupne vrednosti

(1) Bez obrira na odredbe člana 17:102, ugovarač osiguranja može takođe odrediti korisnika otkupne vrednosti, ukoliko je to slučaj, i može izmeniti ili opozvati takvo određenje. Određivanje, promena ili opoziv će biti učinjeni u pisanoj formi i poslati osiguravaču.

(2) Ugovarač osiguranja će se smatrati korisnikom otkupne vrednosti ukoliko

(a) korisnik otkupne vrednosti nije određen ili

(b) je određenje korisnika otkupne vrednosti opozvano a drugi korisnici nisu određeni ili

(c) je korisnik otkupne vrednosti preminuo, a drugi korisnici nisu određeni.

(3) Član 17:102 stavovi 2 i 4 do 6 se primenjuju mutatis mutandis.

Član 17:104 Ustupanje ugovora ili prava i uspostavljanje tereta

(1) Kada je korisnik neopozivo određen, ustupanje ugovora i uspostavljanje tereta na ugovoru o osiguranju ili ustupanje ugovora i uspostavljanje tereta na pravu na osiguranu svotu od strane ugovarača osiguranja je bez dejstva, osim ukoliko je korisnik dao svoj pisani pristanak.

(2) Ustupanje prava ili uspostavljanje tereta na pravu na osiguranu svotu od strane korisnika je bez dejstva osim ukoliko je ugovarač osiguranja dao svoj pisani pristanak.

Član 17:105 Odricanje od nasledstva

Kada je korisnik naslednik osiguranog lica, sama činjenica da se odrekao nasledstva je bez uticaja na njegov položaj po ugovoru o osiguranju.

Odeljak dva

Predugovorna faza i trajanje ugovora

Član 17:201 Predugovorna obaveza podnosioca predloga da pruži obaveštenje

(1) Informacije koje je podnosilac zahteva dužan da pruži u skladu sa članom 2:101 stav 1 obuhvataju okolnosti koje je osigurano lice znalo ili trebalo da zna.

(2) Po isteku roka od pet godina nakon zaključenja ugovora o osiguranju mogu se primeniti sankcije za nepoštovanje predugovorne obaveze obaveštavanja prema članovima 2:102, 2:103 i 2:105, ali ne i po članu 2:104.

Član 17:202 Predugovorna obaveza osiguravača da pruži obaveštenje

(1) Osiguravač će obavestiti podnosioca predloga o tome da li ima pravo da učestvuje u dobiti. Prijem ove informacije mora biti potvrđen izričitom izjavom sadržanom u posebnom dokumentu različitom od formulara predloga.

(2) Dokument koji osiguravač dostavlja u skladu sa članom 2:201 će sadržati sledeće informacije:

(a) u pogledu osiguravača: posebno upućivanje na obavezno objavljivanje godišnjeg izveštaja o solventnosti i finansijskom stanju;

(b) u pogledu ugovornih obaveza osiguravača:

(i) objašnjenje svake koristi iz osiguranja i svake opcije,

(ii) informacija o delu premije koji se odnosi na svaku korist, zajedno u pogledu glavnih i pratećih koristi, gde je to odgovarajuće;

(iii) metod obračuna i raspodele bonusa, uključujući i navođenje merodavnog prava nadzora;

(iv) indikaciju u pogledu otkupne i isplaćene (kapitalizovane) vrednosti u meri u kojoj su one garantovane;

(v) za polise vezane za jedinice investicionih fondova: objašnjenje jedinica za koje su vezane koristi iz osiguranja, i indikacija u pogledu prirode primarnih sredstava (prihodujuće imovine);

(vi) uopštena informacija u pogledu poreskog aranžmana koji se primenjuje na taj tip polise.

(3) Pored toga, biće pružena određena informacija kako bi omogućila odgovarajuće razumevanje rizika koje ugovor nosi a koji je osiguravač preuzeo.

(4) Ukoliko osiguravač navodi iznose mogućih koristi iz osiguranja koje su iznad i povrh isplata koje su garantovane ugovorom pružice podnosiocu predloga model obračuna u kome se navodi moguća korist iz osiguranja po dospeću na osnovu aktuarskih principa za obračun premije sa tri različite kamatne stope. Ovo se ne primenjuje na ugovore o osiguranju koji obuhvataju rizike za koje osiguravač nije siguran da je odgovoran niti polise vezane za jedinice investicionih fondova. Osiguravač će jasno i na razumljiv način naznačiti ugovaraču osiguranja da model obračuna predstavlja samo model zasnovan na zamišljenim pretpostavkama i da ugovor ne garantuje moguće isplate.

Član 17:203 Period važenja prava na odustanak od ugovora

(1) Kod ugovora o životnom osiguranju, period za odustanak od ugovora propisan u članu 2:303 stav 1 iznosi mesec dana po prijemu prihvata ili dostavljanja dokumenata iz člana 2:501 i člana 17:202, u zavisnosti od toga koji nastupi kasnije.

(2) Pravo ugovarača osiguranja da odustane od ugovora u skladu sa članom 2:303 stav 1 prestaje po isteku godinu dana od zaključenja ugovora.

Član 17:204 Pravo ugovarača osiguranja na raskid ugovora

(1) Ugovarač osiguranja ima pravo da raskine ugovor o životnom osiguranju koji nema konverzionu ili otkupnu vrednost, pod uslovom da raskid ugovora ne proizvodi pravno dejstvo pre isteka godinu dana nakon zaključenja ugovora. Pravo na raskid ugovora pre isteka ugovorenog perioda se može isključiti kad je uplaćena jednokratna premija. Raskid se daje u pisanoj formi i proizvodi pravno dejstvo dve nedelje po prijemu obaveštenja o raskidu od strane osiguravača.

(2) Ukoliko ugovor o životnom osiguranju ima konverzionu ili otkupnu vrednost, primenjuju se članovi 17:601 do 17:603.

Član 17:205 Pravo osiguravača na raskid ugovora

Osiguravač ima pravo da raskine ugovor o životnom osiguranju u meri u kojoj je to dopušteno ovim Odeljkom.

Odeljak tri

Promene za vreme trajanja ugovora

Član 17:301 Osiguravačeva obaveza da pruža informacije posle zaključenja ugovora

(1) Kad je primenljivo, osiguravač će ugovaraču osiguranja predati godišnju pisanu izjavu o trenutnoj vrednosti bonusa iz polise.

(2) Kao dodatak na zahtev iz člana 2:701, osiguravač će bez odlaganja obavestiti ugovarača osiguranja o bilo kojoj izmeni koja se odnosi na

(a) uslove polise, bilo opšte ili posebne

(b) u slučaju promene uslova polise ili izmene PEUPO-a: informacije navedene u članu 2:201 pod f i g kao i u članu 17: 202 stav 2 pod b tačka i do v.

(3) Član 17: 202 stav 4 će se takođe primeniti kada su cifre koje se odnose na procenjeni iznos moguće koristi iz osiguranja date tokom trajanja ugovora. Kada je podatke o mogućem budućem razvoju učešća u dobiti dao osiguravač, bilo pre ili posle zaključenja ugovora, on će obavestiti ugovarača osiguranja o svakoj razlici između stvarnog razvoja i početnih podataka.

Član 17:302 Povećanje rizika

U ugovoru o životnom osiguranju, klauzula koja određuje starost ili pogoršanje zdravlja kao povećanje rizika u smislu člana 4:201 će se smatrati zloupotrebom po članu 2:304.

Član 17:303 Prilagodavanje visine premija i koristi iz osiguranja

(1) U ugovoru o životnom osiguranju, osiguravač će moći da izvrši prilagodavanje u skladu sa stavom 2 i 3 ovog člana samo za rizike za koje je siguran da će biti odgovoran.

(2) Povećanje premije će biti dozvoljeno kada je postojala nepredvidiva i stalna izmena vezana za biometričke rizike koji su korišćeni kao osnova za obračun premije, kada je povećanje neophodno da bi se garantovao kontinuitet osiguravačeve sposobnosti plaćanja koristi iz osiguranja i kada je povećanje bilo dogovoreno sa nezavisnim poverenikom ili nadzornim organom. Ugovarač osiguranja će imati pravo da prebije povećanje premija sa odgovarajućim smanjenjem koristi iz osiguranja.

(3) U slučaju isplaćene polise, osiguranik će imati pravo na smanjenje koristi iz osiguranja pod uslovima određenim u stavu 2.

(4) Prilagodavanje u skladu sa stavom 2 i 3 neće biti dozvoljeno

(a) ukoliko je postojala greška u obračunu premije i/ili koristi iz osiguranja koje je sposoban i pažljiv aktuar morao biti svestan, ili

(b) kada se navedeni obračun ne primenjuje na sve ugovore uključujući one koji su zaključeni posle prilagodavanja.

(5) Povećanje premija ili smanjenje koristi iz osiguranja će se primenjivati po proteku tri meseca od kada je osiguravač dostavio ugovaraču osiguranja pisano obaveštenje o povećanju premije ili smanjenju koristi iz osiguranja, o razlozima za to i o pravu ugovarača osiguranja da traži smanjenje koristi iz osiguranja.

(6) U ugovoru o životnom osiguranju koji pokriva rizik za koji je osiguravač siguran da će biti odgovoran, ugovarač osiguranja će moći da smanji premiju koja zbog nepredviđene i stalne izmene u vezi sa biometričkim rizicima koji su korišćeni kao osnova za obračun premije čine prvobitni iznos premije neodgovarajućim i iznad neophodnog minimuma da bi se garantovao kontinuitet osiguravačeve sposobnosti plaćanja koristi iz osiguranja. Smanjenje treba da bude potvrđeno od strane nezavisnog poverenika ili nadzorog organa.

(7) Prava regulisana ovim članom ne mogu se koristiti pre isteka pet godina od zaključenja ugovora.

Član 17:304 Izmene uslova

(1) Klauzula koja omogućava osiguravaču da izmeni uslove ugovora, osim premije i koristi iz osiguranja, će biti nevažeća, osim ukoliko je izmena neophodna za

(a) primenu izmenjenih odredbi zakona o nadzoru uključujući obavezujuće mere izdate od strane nadzornog organa, ili

(b) primenu izmenjenih obaveznih odredbi merodavnog nacionalnog prava koje regulišu penzione planove zaposlenih, ili

(c) primenu izmenjenih nacionalnih pravila koja nameću određene preduslove vezane za ugovor o životnom osiguranju da bi se on kvalifikovao za određeni poreski tretman ili državnu subvenciju, ili

(d) zamenu klauzule ugovora u skladu sa članom 2:304 stav 2 druga rečenica.

(2) Izmene će stupiti na snagu od početka trećeg meseca od kada je ugovarač osiguranja primio pisano obaveštenje o izmenama i razlozima za izmene.

(3) Stav 1 ne isključuje primenu drugih preduslova za valjanost klauzule o izmenama uslova.

Odeljak četiri

Odnos prema nacionalnim pravima

Član 17:401 Penzioni planovi

Ugovor o životnom osiguranju koji se odnosi na penzioni plan će biti predmet obavezujućih pravila merodavnog nacionalnog prava o penzionim planovima. PEUPO će se primenjivati samo u obimu u kojem je saglasan sa tim pravilima.

Član 17:402 Poreski tretman i državne subvencije

PEUPO neće uticati na nacionalna pravila koja nameću određene zahteve vezane za ugovor o životnom osiguranju da bi se isti kvalifikovao za određeni poreski tretman ili za državne subvencije. U slučaju sukoba između tih zahteva merodavnog nacionalnog prava i odredbi PEUPO-a, od drugih se može odstupiti.

Odeljak pet

Osigurani slučaj

Član 17:501 Osiguravačeva dužnost istrage i obaveštavanja

(1) Osiguravač koji ima razloga da veruje da je nastupio osigurani slučaj, preduzeće razumne korake da se u to uveri.

(2) Osiguravač koji zna da je nastupio osigurani slučaj, će uložiti najveći napor u datim okolnostima da otkrije identitet i adresu korisnika osiguranja i da ga obavesti o nastupanju osiguranog slučaja. Ova informacija će biti pružena najkasnije u roku od 30 dana od saznanja identiteta i adrese korisnika osiguranja.

(3) Ukoliko osiguravač prekrši stav 1 ili 2, zastarelost korisnikovog zahteva će biti prekinuta dok korisnik ne sazna za ovo svoje pravo.

Član 17:502 Samoubistvo

(1) Ukoliko, u roku od jedne godine od zaključenja ugovora, osigurano lice izvrši samoubistvo, osiguravač će biti oslobođen odgovornosti da plati osiguranu svotu. U tom slučaju, osiguravač će platiti otkupnu vrednost i korist u skladu sa članom 17:602.

(2) Stav 1 se neće primenjivati ukoliko

(a) se osigurano lice u momentu samoubistva nalazi u takvom mentalnom stanju koje ga sprečava da slobodno odluči o svojim namerama, ili

(b) je dokazano iznad svake razumne sumnje da, u vreme zaključenja ugovora, osigurano lice nije imalo nameru da izvrši samoubistvo.

Član 17:503 Namerno lišenje života osiguranog lica

(1) Kada korisnik osiguranja namerno ubije osigurano lice, smatraće se da je njegovo imenovanje kao korisnika povučeno.

(2) Prenos protraživanja osigurane svote neće biti važeći, ukoliko prenosilac namerno ubije osigurano lice.

(3) Kada ugovarač osiguranja, koji je istovremeno i korisnik osiguranja, namerno ubije osigurano lice, neće se isplatiti osigurana svota.

(4) Kada korisnik osiguranja ili ugovarač osiguranja opravdano ubije osigurano lice, kao u slučaju samoodbrane, neće se primeniti ovaj član.

Odeljak šest

Konverzija i otkup

Član 17:601 Konverzija ugovora

(1) Član 5:103 se neće primeniti na ugovore o životnom osiguranju koji imaju konverzionu ili otkupnu vrednost. Takav ugovor će biti konvertovan u isplaćenu (kapitalizovanu) premiju osim ukoliko ugovarač osiguranja zahteva plaćanje otkupne vrednosti u roku od četiri nedelje od prijema informacije iz stava 2.

(2) Osiguravač će obavestiti ugovarača osiguranja o konverzionoj vrednosti i otkupnoj vrednosti u roku od četiri nedelje od isteka roka iz člana 5:101 (b) ili člana 5:102 stav 1 (b) i zahtevati da ugovarač osiguranja izabere između konverzije i plaćanja otkupne vrednosti.

(3) Zahtev za konverziju i plaćanje otkupne vrednosti se podnosi u pisanoj formi.

Član 17:602 Otkup ugovora

(1) Ugovarač osiguranja može u bilo koje vreme podneti osiguravaču pisani zahtev da plati, delimično ili u potpunosti, otkupnu vrednost koja se odnosi na polis, pod uslovom da to ne stupi na snagu pre isteka godinu dana od zaključenja ugovora. Ugovor će u tom smislu biti izmenjen ili raskinut.

(2) Osim u slučaju primene člana 17:601, ukoliko je ugovarač raskinuo, otkazao ili poništio ugovor o životnom osiguranju koji je povezan sa otkupnom vrednošću, on je obavezan da plati otkupnu vrednost, čak i u slučaju člana 2:104.

(3) Osiguravač će obavestiti ugovarača osiguranja, po zahtevu ali u svakom slučaju jednom godišnje, o trenutnom iznosu otkupne vrednosti i do kog obima je ona garantovana.

(4) Udeo u profitu na koji ugovarač osiguranja ima pravo, će biti plaćen preko iznosa otkupne vrednosti, osim ukoliko taj udeo već nije bio uzet u obzir prilikom obračuna otkupne vrednosti.

(5) Iznosi koji se duguju u skladu sa ovim članom će biti plaćeni ne kasnije od dva meseca od kada osiguravač primi zahtev ugovarača osiguranja.

Član 17:603 Konverzionu vrednost; Otkupna vrednost

(1) Ugovor o osiguranju će regulisati način obračuna konverzije vrednosti i / ili otkupne vrednosti u skladu sa zakonom domaće Zemlje Članice EU osiguravača. Taj način obračuna otkupne i/ili konverzije vrednosti će biti u skladu sa ustanovljenim aktuarskim principima i sa stavom 2.

(2) Kada osiguravač oduzima troškove zaključenja ugovora, to će činiti u jednakim iznosima i za period ne manji od pet godina.

(3) Osiguravač je ovlašćen da oduzme odgovarajući iznos, koji se računa u skladu sa ustanovljenim aktuarskim principima, da pokrije troškove koji se odnose na plaćanje otkupne vrednosti, osim ukoliko obračun već uključuje takvo smanjenje.

Šesti Deo

Kolektivno Osiguranje

Osamnaesto Poglavlje

Posebne Odredbe Za Kolektivno Tivno Osiguranje

Odeljak jedan

Uopšteno o kolektivnom osiguranju

Član 18:101 Primena

PEUPO se primenjuje na ugovore o kolektivnom osiguranju ukoliko su organizator grupe (kolektiva) i osiguravač napravili ugovor u skladu sa članom 1:102. Kolektivno osiguranje je ili dopunsko osiguranje i podleže Odeljku 2 ovog Poglavlja ili je izborno osiguranje koje podleže Odeljku 3 ovog Poglavlja.

Član 18:102 Opšta obaveza organizatora grupe da pruži zaštitu

(1) Prilikom pregovora i zaključenja ugovora o kolektivnom osiguranju, organizator grupe će postupati saveno i pošteno, uzimajući u obzir opravdane interese člana kolektiva.

(2) Organizator grupe će proslediti članovima kolektiva sva relevantna obaveštenja izdata od strane osiguravača i obavestiti ih o svakoj izmeni ugovora.

Odeljak dva

Dopunska kolektivna osiguranja

Član 18:201 Primena PEUPO-a

PEUPO će se prema potrebi primenjivati na dopunska kolektivna osiguranja mutatis mutandis (sa neophodnim izmenama).

Član 18:202 Obaveze informisanja

(1) Kada se član pridruži kolektivu, organizator grupe će ga bez odlaganja obavestiti o

(a) postojanju ugovora o osiguranju

(b) obimu pokrića

(c) merama predostrožnosti ili drugim uslovima za održavanja pokrića, i

(d) postupku ostvarivanja zahteva iz osiguranja.

(2) Na organizatoru grupe je teret dokazivanja da je član kolektiva primio informaciju iz stava 1.

Član 18:203 Raskid od strane osiguravača

(1) Za potrebe člana 2:604, smatraće se da je korišćenje prava osiguravača da raskine ugovor razumno ukoliko je ograničeno na isključenje iz pokrića člana kolektiva kome se desio osigurani slučaj.

(2) Za potrebe člana 4:102 i člana 4:203 stav 1, korišćenje prava osiguravača da raskine ugovor će imati snagu ako isključi one članove kolektiva koji nisu preduzeli tražene mere predostrožnosti ili čiji je rizik osiguranja povećan.

(3) Za potrebe člana 12:102, raskid ugovora o osiguranju će imati samo efekat isključenja člana kolektiva koji je preneo pravo na osiguranoj imovini iz pokrića.

Član 18:204 Pravo na produženje pokrića – kolektivna životna osiguranja

(1) Ukoliko se raskine ugovor o dopunskom kolektivnom životnom osiguranju ili ukoliko član napusti kolektiv, pokriće prestaje posle tri meseca ili sa istekom ugovora o kolektivnom životnom osiguranju, koje prvo nastupi. Kada se to desi, član kolektiva će imati pravo na jednako pokriće u novom pojedinačnom ugovoru sa tim osiguravačem zaključenim bez nove procene rizika.

(2) Organizator grupe će bez odlaganja pismeno obavestiti članove kolektiva o

(a) predstojećem raskidu njegovog pokrića iz ugovora o kolektivnom životnom osiguranju

(b) njegovim pravima iz stava 1 i

(c) kako da ostvari ta prava.

(3) Ukoliko je član kolektiva nagovestio svoju nameru da ostvari prava iz člana 18:204 stav 1, ugovor između osiguravača i člana kolektiva će se nastaviti kao pojedinačni ugovor o osiguranju po premiji obračunatoj po osnovu za pojedinačnu polisu u to vreme bez uzimanja u obzir sadašnjeg stanja zdravlja ili starosti člana grupe.

Odeljak tri

Izborna kolektivna osiguranja

Član 18:301 Izborna kolektivna osiguranja: uopšteno

(1) Izorno kolektivno osiguranje se smatra kombinacijom okvirnog ugovora između osiguravača i organizatora grupe i pojedinačnog ugovora o osiguranju zaključenog unutar tog okvira između osiguravača i članova kolektiva.

(2) PEUPO se primenjuje na pojedinačne ugovore osiguranja kada su se organizator grupe i osiguravač saglasili o njihovoj primeni ali, osim u slučaju članova 18:101 i 18:102, PEUPO se neprimenjuje na okvirni ugovor.

Član 18:302 Izmene uslova

Izmene uslova okvirnog ugovora će uticati na pojedinačni ugovor osiguranja ukoliko su izvršene u skladu sa zahtevima iz članova 2:603, 17:303 i 17:304, koji bi se primenili u toj prilici.

Član 18:303 Produženje pokrića

Raskid okvirnog ugovora ili prestanak članstva pojedinog člana kolektiva neće imati uticaja na ugovor o osiguranju zaključen između osiguravača i člana kolektiva.